

ॐ

శ్రీ నిమిషాంశాతవిద్యుత్తమః

గోత్రకాండము

ప్రముఖమహాదేవ

ఆర్య క్షత్రియ చిత్రకార (చిత్రారి) సంఘం

రిజిస్టర్డ్ నెం. 579/94

శ్రీం గణేశాయనమః

శ్రీ నిమిషాంభావరమేశ్వర్యైనమః

శ్రీశ్రీశ్రీ నిమిషాంభాదేవి వరప్రసాదిత, సుదక్షిణా ముక్తమహర్షి
దంపతుల ప్రియ కుమారుడగు, బౌద్ధతత్త్వంతుని పంశస్థులగు
ఆర్యక్షత్రియ, చిత్రకారుల గోత్ర, ప్రవర, మాత్ర కాళిలు గల

గోత్రకాండము

ప్రచురించువారు :

ఆర్య క్షత్రియ చిత్రకార (చిత్రారి) సంఘం

రిజిస్టరు నెం. 579/94

పి.నెం. 5/461, మతం ఏథి.

కడప - 516 001. కడపజిల్లా.

మొదటి ప్రచురణ : 1995

వెల : ఆమూల్యము.

ఈ గోత్రకాండ షష్టకము కావలసినవారు వై ఆశ్రమము తెలివినచో
ఉచితముగా పొందరును.

ఆర్య క్షత్రియ చిత్రకార (చిత్రారి) సంఘం

రిజిస్టరు నెం. 579/94

డి.నెం. 5/461, మతం ఏది.

కడవ - 516 001, కడవల్లా.

శుక్ల

కార్య వర్గము :

సర్వశ్రీ

అధ్యక్షులు : చిత్రారి బాబునూరు రాధాకృష్ణమూర్తి

ఉపాధ్యక్షులు : చిత్రారి కాళంగి మురళి మోహన్ ప్రసాద్

.. : చిత్రారి యశమా వాగరాజు

కార్యదర్శి : చిత్రారి జీనిగిరి సరశింహం

సహకార్యదర్శి : చిత్రారి అమరావతి రాధాకృష్ణ

కోశాధికారి : చిత్రారి ఉత్తంబి రాజేంద్రప్రసాద్

కమిటి మెంబర్లు

సి. బి. శ్రీనివాసులు, ఉత్తంబి వద్దుప్రసాద్, సి. చెంచయ్య,

జి. బాలరాజు, సి.కె. ప్రసాద్.

వర్కింగ్ కమిటి మెంబర్లు

యు. కృష్ణమూర్తి, సి. శివప్రసాద్, సి.బి. శంకరయ్య, సి. రామకృష్ణ

బి. నాగేంద్ర, సి.బి. గోపాలకృష్ణ, సి.బి. వేణుగోపాల్.

శాశ్వత పరిపాలకులు

సి. బి. శ్రీకృష్ణమూర్తి, సి.కె. రామయ్య, వై. నారాయణ,

సి.కె. పెద్దసరసింహం, సి.బి. ముద్దుశ్రీకృష్ణమూర్తి, సి.కె. శేషయ్య,

వి. మునివెంకటరమణరాజు, సి.బి. సుబ్రహ్మణ్యం, సి.వి. శ్రీరాములు,

యు. పెద్దభద్రయ్య, యు. చిన్నభద్రయ్య, వి. వెంకటసుబ్బయ్య,

సి.బి. రమణయ్య.

ఈ గోత్రకాండమును ముద్రించుటకు ఆర్థికముగా సహకరించిన వాతలు

శ్రీ చిత్తూరి యశమా నారాయణ పీఠి ధర్మవత్సి శ్రీమతి రామసుబ్బమ్మ

శ్రీ చిత్తూరి కాళంగి పెద్ద నరసింహులు, పీఠి ధర్మవత్సి శ్రీమతి రాజమ్మ

శ్రీ చిత్తూరి బాబుసూరు శిష్యమూర్తి, వీరి తర్ఫీదర్శి శ్రీమతి పద్మావతమ్మ

శ్రీ చిత్తూరి కాళంగి రామయ్య, వీరి తర్ఫీదర్శి శ్రీమతి శాంతమ్మ

శ్రీ చిత్తూరి అమరావతి శ్రీరాములు, వీరి తర్ఫీదర్శి శ్రీమతి సుబ్బలక్ష్మమ్మ

విన్నపము

అర్థ క్షత్రియ సోదరులారా !

ప్రస్తుత కాలమునందు అన్ని కులములవారు సమములను విచ్ఛేదించుకొని నభలను, సమావేశములను జరిపి వారివారి కులములను అభివృద్ధి చేసుకొనుచున్నారు. కాని మన అర్థ క్షత్రియ సోదరుల పరిస్థితులు చాలా దయవీయముగాను, విచారకరముగాను యున్నది. దానిని కారణము ఏమనగా స్వంత వృత్తులు నశించుట, పూర్వము చిత్రలేఖనము అందు ఎంత పెరుగించి, ఎన్నియో వన్యానములను పొందిరి. చివరకు ఆ గౌరవము కూడా పోయి స్వంత వృత్తి సామాన్యమై వివిధ వృత్తులను నేర్చుకొనుచు ఈ అర్థ క్షత్రియులు చిన్న బిన్నములుగా అయినారు.

ప్రస్తుతము వీరు (1) చిత్రకారులు (2) చిత్రలేఖులు (3) చిత్రారీతు (4) ముద్రికారు (5) పకామలు (6) దర్జిలారు (7) జీనిగిరి వారు మొదలగు పెద్దతో పూర్వము పెరుచివచ్చిన విలువలనుచున్నారు. వీరందరూ కూడా ఈ అర్థక్షత్రియ సంఘమువారేనని స్థిరము తెలియక పోలేదు.

మన కులమునందు విద్యాభివృద్ధి చాలా తక్కువగానున్నది. మన కులమెట్టిదో, మన సాంప్రదాయమెట్టిదో, మన పూర్వకుల ధర్మముమట్టిదో యని ఒకసారి పురాణములను తిరగిచి చూస్తే మనకి తెలుస్తుంది మన కులము యొక్క నంగు.

మన సంఘమునందు కూడా విద్యావరసములు, అరిక వంశములు కొంతవరకు కలరు. వారు వారి వ్యక్తిగత అభివృద్ధియే చూచుకొనుచున్నారు కాని సంఘమునకు చేయూతనిచ్చుటము లేదు. ఇది మన అర్థ క్షత్రియకుల సంఘమువారు చేసుకొన్న పాపమో లేక కావమో తెలియకము లేదు. ఇప్పటికైనా అర్థక్షత్రియ కులస్థులందరూ ఏకమై ఒక సంఘముగా యేర్పడి తెలియనివారికి మన సాంప్రదాయములను తెలుపుచూ సంఘము అభివృద్ధికి పాటుపడగలరని ప్రార్థించుచున్నాను.

అందు యేనైనా పరుష పదజాలము వాదినట్లు తెలిసినవ మన్నింప గోరుచున్నాను.

ఇట్లు

జె. నరసింహం

కార్యదర్శి

ప్రీతిక

గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః గురుర్దేవ మహేశ్వరః

గురుఃసాక్షాత్ పరబ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురువేనమః

శ్రీ నిమిషాంభాదేవిని కుల దేవతగా ఆరాధించునటువంటి సుదక్షిణా ముక్త మునీంద్రుల ప్రియ కుమారుడగు శ్రీ జ్యోతిష్మంతుల వంశస్థులగు అర్యక్షత్రియ చిత్రకారకుల కొరకు తెలియజేయు మహాభాసన ప్రీతిక. ఈ ప్రీతిక యందుగల సాంప్రదాయము అచార వ్యవహారములు అందరు కూడా పాటించగలరు

పూర్వము శృతయుగ మధ్యకాలమున జానుమండలుడు, సుమండలుడు అను రాక్షసవిరులు జన్మించిరి. విరిలో పెద్దవాడైనటువంటి జాను మండలుడు చైర్యముచేసి మేరుపర్వతమునుచేరి వంఛాగ్ని మవ్య తూర్పుని బ్రహ్మదేవుని గూర్చి ఘోరముగా తపస్సుచేసి సర్వలోకములయందు తనకు ఎదురు లేకుండా బ్రహ్మదేవునిచే వరమును పొందెను. ఈ వరము యొక్క గర్వముతో దేవతలను, మునులను, నరులను నానావిధములుగా బాధ పెట్టుచుండెను. ఈ బాధలను తాళలేక దేవతలు జానుమండల ముమండలులను గురించి శంకరునకు మొరపెట్టుకొనగా శంకరుడు అలోచించి ఈ రాక్షసవిరులను సంహరింపనాలోపాధ్యవడేసి కావని తనతో దేవతలను వెంటబెట్టుకొని బ్రహ్మలోకమునకుపోయి బ్రహ్మదేవునితో మొరపెట్టుకొనిరి. బ్రహ్మదేవుడు కూడా అది వాలోపాధ్యవడేదికాదు అందరము కలిసి వైకుంఠవాడునివేడు కొనెనము అనిచెప్పి అందరిని తిసుకొని బ్రహ్మ వైకుంఠ నాడుడగు శ్రీమహావిష్ణువు వద్దకు పోయి వారి బాధలను విన్నవించుకొన్నిరి. అంతట శ్రీలక్ష్మినాడుడు తన దివ్యదృష్టితో అంతాపరికించి ఈ రాక్షసుల మదమణువాడు పార్వతినాడుడు యొక్కదేహిని విష్ణుమూర్తి బ్రహ్మదేవేంద్రుని, దేవతలను వెంట బెట్టుకొని శైలాసమునకు పోయి శైలాస నాథుని ఎదుట తమ బాధలను గూర్చి మొరపెట్టుకొనిరి అంతట శివుడు తనయో

గమాయాప్రభావముతో అంతటిని పరికించి జానుమండ నె నె హరించుట కు గల కారణము వేరేయున్నది. అతను కొద్దికాలములోనే సంహరింపబడ కాదు కావున మీరందఱును దయపడక మిస్వస్థలములకు పొండని శివుడు చెప్పిన ఏమిట క్రిమహావిష్టువు, బ్రహ్మ దేవుడు దేవేంద్రుడు, దేవతలు మున్నగు వారు కైలాసమును వదిలి వారి వారి స్వస్థలములకు పోయిరి. తదనంతరం బ్రహ్మదేవునిచే నృప్తించబడి యుండుట ఉత్తమరాజర్షి సుమ నన్కమహాముని అతని నతిమణి సుశీల మునంతోపములతో భూలోకము నందు ఒక ఆశ్రమమున జీవించుచుండిరి. కొంతకాలమునకు వారి ఆశ్రమ మునకు గోతమముని వచ్చెను. వారి రాకకు సుమనన్క మహాముని, వారి ధర్మవత్తి సుశీల గోతమముని పొడపానచారములతో మిక్కిలి గౌరవించిరి. ఆ గౌరవమునకు గోతమముని నంతోపించి ఓ ముని దంపకులారా మీరు పుండరీక యాగము చేయుము, మీకు కుతములు కలుగును అనిచెప్పి ఈ యజ్ఞమునకు జానుమండం ముందుగాలను రాక్షసవిరులవలననిప్పుములు కలుగును. వారిని వధిచుటకు పరమేశ్వరుడు యొక్కడే దారి చూపె గలడు. కావున మీరు శివుని గూర్చి తపస్సుచేసి బలనంపిస్తుడైనటువంటి కుమారుని వరముగా పొంది యజ్ఞసంరక్షణ చేయని పరార్థ కామ మోక్ష ములను అనుభవింపుము యని గోతమముని ఆ దంపకులకు చెప్పి తన ఆశ్రమమునకు వెళ్ళెను.

అంతట ముమనన్క యోగింద్రుడును వారి వర్ణ సుశీల హమాలయ పర్వతములుచేరి యేకాంత ప్రదేశమున పండాగ్ని మధ్య కూర్చొండి పరమేశ్వరుని హృదయమునందు నిలిపి మోరతపస్సు చేసిరి. ఆ తపస్సునకు మెచ్చి పరమేశ్వరుడు నదినమేతుడై దత్తవమెచ్చి ఏమి వరము కావలయు నని పలుకగా మునిదంపకులు మిక్కిలి సంతోషించి స్వామి మేము చేయు పుండరీక యాగమును రక్షించుటకు రాక్షస కులాంతకుడు, మహా బల సంపన్నుడగువంటి కుమారుని ప్రసాదించమని వేడుకొనగా సాంబమూర్తి తరుణించి తన యోగమాయా ప్రభావముతో ఒక దివ్య పురుషుని సృష్టించి అతనికి “ ము క్త మ హ ర్షి ” అని నామకరణము చేసి అతనికి సకల విద్యలను ఉపదేశించెను. మరియు గాయత్రి మహాస్త్రమును, పాశుపతాస్త్రమును, రోద్రాస్త్రమును, నాగాస్త్రమును, గరుడాస్త్రమును, శక్తిబాణాస్త్రమును, వర్షకాస్త్రమును, అయోధ్రాస్త్రమును, అగ్నియాస్త్రమును, వాయు

వ్యాప్తమును మొదలయిన దివ్యాప్తములను అపదేశించి ఇక నుండి నీవు
 “ అర్థ క్రియ వంశస్తుడవై నమనస్కముని దంపతులకు కుమారుడవై
 వర్తిల్లనుని దీనించి ఓ నమనస్కముని దంపతులలో యీ కుమారుడు వేద
 శాస్త్రములందు, వరాక్రమమునందు విరుదై, భీరుడై ప్రకాశించుచుండును.
 రాధాపుకలమందు ఈ ముక్తర్తికి యార్యానముని కుమార్తెయగు నుదకీణయ
 ను ముక్తికాంత భార్యగాపొందగలడు. ఇతని వంశమువారు యాచకులు
 గాను, సంపన్నులు, వేదపారాయణమునందు, చిత్రచిత్త శైలనమునందు
 విభ్యాసంపన్నులుగాను, మహాబుముల గోత్రములతో యాలోకమునవిరాజిల్ల
 గలరని అనతినిచ్చెను. మరియు మీకుమారునివలన సర్వసౌఖ్యములు మీకు
 కలుగును. ఈ ముక్తర్తికి యుద్ధకాలమునందు పార్వతిదేవి అంశయగు శ్రీ
 నిమిషాంభాదేవి సహాయము చేయుచు కులదేవతగా కొలవబడును. కావున
 మీకుమారుని వెంట తోడ్కొని పొమ్మని ఆశీర్వదించి శివపార్వతులు కైలాస
 మునకు పోయిరి. అంతట నమనస్కముని పరమానందముచేంది తన
 భార్యను వెంటబెట్టుకొని అరణ్యముచేరి విశ్వకర్మచే యాగశాలను నిర్మించు
 కొని బ్రహ్మర్షులు, రాజర్షులు, దేవర్షులు మున్నగువారి సహాయముతో యాగం
 మొదలుపెట్టు సమయమున రాక్షస గురువుయగు శుక్రాచార్యుడు గమనించి
 జానుమండలానురునికి ఈ విషయమును తెలిపెను. అప్పుడు జాను
 మండలుడు తన మంత్రులను పిలిపించి తగిన రాక్షస విరులను మీ వెంట
 పెట్టుకొనిపోయి నమనస్కుడు చేయు యాగమును భ్వంసముచేసి మునుల
 శిరస్సులను భండించి హామగుండమునందు రక్తమాంసములను వేసి
 రండని అజ్ఞాపించెను. రాక్షసులు యాగశాలకుపోయి ప్రళయమును సృష్టిం
 చు సమయమున శ్రీ ముక్తమునిండులవారు కోపించి తన కులదేవతయగు
 శ్రీ నిమిషాంభాదేవిని ప్రార్థించగా అది వెంటనే ప్రత్యక్షమై రాక్షసులను
 హతమార్చెను. ఈ విషయమును కొందరు రాక్షసులు జానుమండలునికి
 తెలియపరచగా మిక్కిలి కోపించి కోటి రాక్షస విరులతో ముక్తర్తిని ఎదిరించి
 యుద్ధము చేయదలచెను. అది గమనించి ముక్తర్తి యజ్ఞేశ్వరుని భ్యాసం
 చగా హామగుండమునుండి అనేక రథములు, సైన్యములురాగా వారి
 సహాయముతో జానుమండల, నుమండలులను, వారి సైన్యమును తన పాత
 వశాస్త్రముతో సంహరించెను. దేవతలు ముక్తర్తిపై పూలవర్షమును కురి
 పించెను. అంతట నమనస్కుడు యజ్ఞమును సజావుగా అరిపించి
 ఋషులకు సన్మానములు చేసి తన భార్యయగు నుదకీణను, కుమారుని

వెంట బెట్టుకొని తన నివాసమును ప్రహరతి వట్టణమునకు పోయి
కుమారుడగు ముక్తర్తికి వట్టాల్లిపికము చేసి దుర్వాసముని కుమార్తెయగు
ముక్తికాంతతో వివాహము జరిపి తాను తన భార్యతో కలిసి తపస్సు చేసి
కొనుటకు అడవికి వెళ్లెను.

ఏమిట ముక్తికాంత, ముక్తర్తి దంపతులకు ఎనిమిది మంది కుమారులు
ఒక కుమార్తె కలిగిరి. మూర్ఖుని వశమున జన్మించినటువంటి పెద్ద
కుమారుడగు బొత్తిప్పంతునికి గౌతమముని కుమార్తెతోను తక్కిన కుమారు
లకు వేరు వేరు మునుల యొక్క కుమార్తెలతోను వివాహములను
వైభవముగా జరిపించి తానును భార్యననుకుంటే తపస్సు చేయుటకు
పోయెను.

తరువాత ముక్తర్తి కుమారులు తమ భార్యలతో కలిసి వనవిహారము
నకు పోయి కొలనుయందు పక్షివాలు చేయుచున్న సమయములో రోమ
కుండను బ్రహ్మర్షి కైలాసమునకు పోవుచూ అమార్గమున వచ్చుటను
ముక్తర్తి కుమారులు చూచి ఏదో విశాచి వచ్చుచున్నదని రాళ్ళను అబ్రహ్మర్షి
పైన వేసిరి. అంతట అబ్రహ్మర్షి కోపించి మీరు అజ్ఞానులై వృత్తి భర్తము
లను ఏడిచి బలహీనులగుదురని శపించగా వారు భయపడి తమ తండ్రి
వద్దకుపోయి విషయమును తెలుపగా అది విని ముక్తర్తి భావపడి శివునిగూర్చి
తపస్సు చేయగా శివుడు ప్రత్యక్షమై ఏమి నీ కోరిక అని అడిగెను. అంతట
ముక్తర్తి మహానుభావా! వరమేవ్వరా! నా కుమారులలో కొందరు రోమశ
ముని శాపమునకు భయపడుచువ్పారని వేడుకొనెను. ఓ ముని పుంగవా!
అబ్రహ్మర్షి శాపమును శాదనుట ఎవ్వరితరమూకాదు. కావున అను
భవింపక తప్పుడు అని చెప్పి నీ కుమారులలో కొందరు మునిశాపము లెక
పరిశుద్ధముగానున్న వారి వలన నీ పంశము భూలోకమునందు అభివృద్ధి
కాగలదు. అంతేగాక కన్య-జాబారి, బావవ్యాజ-కాశ్యప-శ్రీవత్స-అశ్రయ-
హరిత-ంకాడిన్య - అంగీరస-గౌతమ-గార్గ్య-వాశిష్ఠ-కాండిల్య-దుర్వాస-
మైత్రేయ గౌతములు గలిగి భూలోకమునందు సర్వవేపకల రూపములను
చిత్రలేఖనమును విద్యచే లోకోపకారులుగా నడచుకొనగలరు అని చెప్పి
శివుడు మాయమయ్యెను. అ తరువాతి ముక్తర్తి కుమారులలో కొందరు
వేద శాస్త్రములను చదివి నీతిమంతులుగా అశ్వత్థామ పంశమునకు

అలాద్దులై యెల్లవేళలా శ్రీ నిమిషాంభాదేవిని స్మరించుకొనును శ్రీ మహా
విష్ణువునకు విశాంబరములు, కావున రత్నకవచమును బ్రహ్మకు దివ్య
విమోచనమును తయారుచేసి యిచ్చిరి. కావున ఈ అర్యక్షత్రియ చిత్ర
కారులకు వేదశాస్త్రము, యోగము, మాయవేళల ప్రధానందములు ముఖ్యం
వీరు మహాముని గోత్ర ప్రవరమాత్ర కాలు కలిగి వామోద్భవ-గురుత
ర్వజ-వృషభధ్వజ-మకరధ్వజ-సంహృత్త మున్నగు కీర్తనలుతోను,
వీనుగులు, గుర్రములు కడములు మున్నగు వాహనములు కలిపించుదురు.
కావున ఈ ముఖ్యమహామని ప్రళయమును నిరాకరించి అవచారములు, అనా
చారములు చేసిన యెవరిని హృహత్కాపిహామమనీ అపభవించుదురు.

కావున అర్యక్షత్రియ చిత్రకారులారా! జ్ఞాన సంపన్నులారా! ఈ
విజ్ఞాన కావన పద్ధతి ప్రకారము నడచుకొనగలరు.

వైస ఉదహరించిన పంక్తి నుండి “బ్రహ్మాండ పురాణములో బ్రహ్మ
నారద సంవాద రూపమై పల్లవీభవే అంధము” అని సూచించబడినది.
కావున మీరు కులానాయక శ్రీ నిమిషాంభాదేవి కరుణా కవాక్షములను
పొందుచూ బంధుజన హృదయంగా అభివృద్ధి పొందగలరు

శ్రీశ్రీశ్రీ నిమిషాంభాదేవియైనమః.

శ్రీశ్రీశ్రీ సుశీలా సమేత సునందస్కయోగియైనమః.

శ్రీశ్రీశ్రీ ఎడకరా సమేత మక్తమహాయోగియైనమః.

శ్రీశ్రీశ్రీ మున్నుక్తమహాముని కుమారధర చింతిత క్షుంత

మహాకాత క్షుంతకయోగియైనమః.

వర్ణనానా: సుఖనౌకవంతు

క. ర. ౦

శ్రీరస్తు శ్రీ సమి పాంథావరమేశ్వర్యై నమః

గోత్రకాండము

శ్రీ ముక్తర్తి వంశవృక్షలైన అర్కక్షిత్రయ నితకారుల గోత్ర ప్రవర
సూత్రకాండ ప్రకరణము

1. కాండిల్యన గోత్రము

(1) వీరబ్రాహ్మనివారు (2) పాగలంబవారు (3) కామరౌతువారు
(4) అలూరివారు (5) పాన్తి వారు (6) ముక్కాలవారు. ఈ అరిండ్ల
వారిది కాండిల్యనగోత్రమే — ఇందు ప్రవర, చైత, చ్చవన, శత
మరణ, రేత, రైత, కాండిల్య, అస్తర్పి, ప, ప్రశవాన్నిత, కాండిల్య
గోత్ర, అపస్తంభమాత్ర, యజుశ్శాఖాధ్యాయము:॥

2. సువర్ణన గోత్రము

(1) మాచర్లవారు (2) నీలుగొండవారు ఈ రెండిండ్ల వారిది సువర్ణన
గోత్రము ఇందు ప్రవర, పాచర్ల, సలకరిణ, త్రయారేయ, ప్రవరాన్నిత,
సువర్ణనగోత్ర, అపస్తంభ మాత్ర, యజుశ్శాఖాధ్యాయము:॥

3. కొండిన్యన గోత్రము

(1) వజ్రాగివారు (2) సకలాకవారు (3) బాంబువారు (4) బాదామి
వారు (5) బుడివారు ఈ ఆరుండిల్లవారిది కొండిన్యన గోత్రము.
అందు ప్రవర, వాకిష్టి, మైత్రాపరణ, కొండిన్యన, త్రయారేయ, ప్రవరా
న్నిత, కొండిన్యనగోత్ర, అపస్తంభ మాత్ర, యజుశ్శాఖాధ్యాయము:॥

4. పారితన గోత్రము

(1) అచారివారు (2) గొడుగులపల్లివారు (3) అండ్లూరివారు
(4) రెన్నులవారు (5) చెన్నులవారు (6) గుత్తివారు. ఈ అరిండ్లవారిది

హరితవగోత్రము. ఇందుకు ప్రవరం హరిత, అంబరీష, యవ్యవృక్ష్య, త్రయార్జ్యేయ ప్రవరాన్విత హరితవగోత్రం. అవస్తంభమాత్ర: యజ్ఞాభాధ్యాయనమః॥

5. అత్రేయవ గోత్రము

(1) చోళపురంబువారు (2) రామచూపవారు (3) పెరిపల్లివారు (4) యాశ్వలామనీవారు (5) నేతాపతివారు (6) వానశిఖివారు (7) బూరుగులవారు (8) అమరావతివారు. ఈ మూడింటింద్వారాది అత్రేయవగోత్రము. ఇందుకు ప్రవరం అత్రేయన, సోమ, కాపాశ్వ, త్రయార్జ్యేయ ప్రవరాన్విత, అత్రేయవగోత్రం. అవస్తంభమాత్ర: యజ్ఞాభాధ్యాయనమః॥

6. భారద్వాజవ గోత్రము

(1) ఎల్లాఖవారు (2) చిత్త్యలివారు (3) దామావారు (4) చండగిరివారు (5) భరణికోటివారు (6) కొండపిల్లివారు (7) కల్లంపాళు (8) అరిమూడివారు (9) బాడవారు (10) దివరకొండవారు (11) పల్లెవారు (12) మాచరావువారు (13) సరిగవారు. ఈ పదమూడింటింద్వారాది భారద్వాజవ గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరం అంగీరస భార్గస్తత్త్వ, భారద్వాజ త్రయార్జ్యేయ ప్రవరాన్విత, భారద్వాజవగోత్రం. అవస్తంభమాత్ర: యజ్ఞాభాధ్యాయనమః॥

7. గార్గ్యేయవ గోత్రము

(1) కంఠపారివారు (2) నేరుగుంటవారు (3) చెన్నూరివారు ఈ మూడింటింద్వారాది గార్గ్యేయవ గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరం మౌడ్య, గార్గ్యేయ, గోతమ, త్రయార్జ్యేయ ప్రవరాన్విత, గార్గ్యేయవ గోత్రం. అవస్తంభమాత్ర: యజ్ఞాభాధ్యాయనమః॥

8. అంగీతన గోత్రము

(1) పినుగొంతవారు (2) కోళాలివారు (3) కూబాగూడవారు (4) చప్పలివారు (5) మూపిగిరివారు (6) మునలిపియగువారు (7) కొటకొండవారు (8) గొడుగులపిల్లివారు (9) విరబావావారు (10) మురుకూరివారు (11) పాపురివారు ఈ పదకొండు మందివారిది అంగీతన

గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరణ అంగీకరణ, అంగీకరణ, కాక్షాస్త్ర క్రయార్థము ప్రవరాన్విత అంగీకరణ గోత్రః అపస్తంభమాత్రః యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః॥.

9. పసిష్టప గోత్రము

(1) ఊటుకూరివారు (2) భవరాకోరివారు (3) కిఖరంవారు (4) మామంవారు (5) వండిగంవారు (6) పిణవగిరివారు. ఈ అరిండ్ల వారిది పసిష్టప గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరణ, పసిష్ట, మైత్రావరుణ, కౌండిన్య, క్రయార్థము ప్రవరాన్వితః పసిష్టప గోత్రః అపస్తంభమాత్రః యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః॥.

10. దూర్వాపప గోత్రము

(1) కాళగిరివారు (2) నంబెళ్ళవారు (3) బంబాడువారు (4) గడుగులవారు (5) విమిపాక్షింవారు (6) కర్తాపూరింవారు (7) కడికాంవారు ఈ ఏడింటివారిది దూర్వాపప గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరణ దూర్వాప, స్వగర్భ, దత్తాత్రేయ, క్రయార్థము ప్రవరాన్విత దూర్వాపపగోత్రః అపస్తంభమాత్రః యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః॥.

11. గోతమప గోత్రము

(1) చూడుగిరివారు (2) ముసలిమడుగువారు (3) కడుమూరివారు (4) కోటకొండవారు (5) పొగులగుండ్లవారు (6) బొంగిరివారు (7) వీరబోయివారు (8) కండుకురివారు (9) ముర్తిబూరివారు (10) బాపురివారు ఈ పదిండ్లవారిది గోతమపగోత్రము. ఇందుకు ప్రవరణ అంగీకరణ, అయోశ్చ, గోతమ, క్రయార్థము ప్రవరాన్విత, గోతమప గోత్రః అపస్తంభమాత్రః యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః॥.

12. హరిషప గోత్రము

(1) అనగిరివారు (2) యిక్కిరివారు (3) కంచావారు. యామాడిండ్లవారిది హరిషప గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరణ హరిష, అంబేరిష, కాక్షాస్త్ర, క్రయార్థము, ప్రవరాన్విత, హరిషప గోత్రః అపస్తంభమాత్రః యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః॥.

13. శ్రీవత్సవ గోత్రము

(1) ధర్మివారు (2) కడమానివారు (3) మల్లలవారివారు (4) కమ్మ కూరివారు (5) పెళక్కువారు (6) ఉప్పలివారు. ఈ ఆదిండ్ల వారిది శ్రీవత్సవ గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరము లాదవ, చృపవ, అప్పవ, బెదవ, జమదగ్ని, పంచారేయ వ్యవసానిత శ్రీవత్సవ గోత్రః, అపస్తంభసూత్రః యజుర్వేదాధ్యాయనము॥.

14. కాశ్యప గోత్రము

(1) మాతంగివారు (2) టిక్కుమళ్ళవారు (3) బాబునూరువారు (4) యిరుపూరివారు (5) పెనుబాలివారు (6) వానపిత్తవారు (7) బురద గుంటవారు (8) కంభం ట్లవారు (9) పకమావారు (10) నామేపల్లెవారు (11) నానగిరివారు (12) కనగిరివారు (13) వరాహివారు. ఈ పవిత్రములు ఇండ్లవారిది కాశ్యప గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరము కాశ్యప, వత్సర, నైద్యుభ, రేః, రేః, కాదిత కాదిత్య, పంచారేయ ప్రవరానిత కాశ్యప గోత్ర, అపస్తంభ సూత్ర యజుర్వేదాధ్యాయనము॥.

15. సాంఖ్యాయని గోత్రము

(1) అమరాపురంవారు (2) ప్తతివారు ఈ ఆదిండ్ల వారిది సాంఖ్యాయని గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరము విశ్వామిత్ర, త్రైదేవిపాతల, బెదల, త్రయారేయ వ్యవసానిత సాంఖ్యాయని గోత్రః అపస్తంభసూత్రః యజుర్వేదాధ్యాయనము॥.

16. కొశిక గోత్రము

(1) మగతలవారు (2) మిట్టయాలివారు (3) ముడివారు (4) కంభ రౌతువారు (5) పుల్లొరివారు (6) అర్జునవారు. ఈ ఆదిండ్లవారిది కొశిక గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరము వైశ్వామిత్ర, అమమర్తన, కొశిక, త్రయారేయ ప్రవరానిత కొశిక గోత్ర అపస్తంభసూత్రః యజుర్వేదాధ్యాయనము॥.

17. జమదగ్ని గోత్రము

(1) గుర్రాతువారు (2) దర్శనవారు (3) చివావారు ఈ ఆదిండ్లవారిది జమదగ్ని గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరము జమదగ్ని,

గార్హస్థ్యము, గోతమ, త్రయార్యము ప్రవరాన్విత బహుదగ్ధిన గోత్రము. అపస్తంభ సూత్రము: యజుశ్శాఖాధ్యాయనము.

18. కుశలన గోత్రము

(1) మర్దగిరివారు (2) వేంకటగిరివారు (3) ముఖవాయివారు ఈ మూడిండ్లవారిది కుశలన గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరము గోత్రము, గోముఖ, బ్రహ్మ, త్రయార్యము ప్రవరాన్వితము. కుశలనగోత్రము: అపస్తంభసూత్రము: యజుశ్శాఖాధ్యాయనము.

19. మౌద్గల్యన గోత్రము

(1) పాకాలవారు (2) కలవకంటివారు (3) పాలమర్రివారు (4) పాన్నూరివారు (5) కోళంవారు ఈ ఐదిండ్ల వారిది మౌద్గల్యన గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరము మౌద్గల్య, బార్హస్పత్య, యవ్వనాశ్వ, త్రయార్యము ప్రవరాన్వితము. మౌద్గల్యన గోత్రము: అపస్తంభసూత్రము: యజుశ్శాఖాధ్యాయనము.

20. పరాశర గోత్రము

(1) మూల్యవంశంవారు (2) మూతంగంవారు (3) మంత్రమూర్తివారు (4) మూలకంవారు (5) మధురాపురివారు (6) చిత్రకూటంవారు. ఈ ఐదిండ్లవారిది పరాశరన గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరము పరాశర్య, కుశ, బార్హస్పత్య, వాశిష్ఠ, జమదగ్ని, వ్యాస, అంబరీష, నస్తూర్జయ ప్రవరాన్వితము. పరాశర గోత్రము: అపస్తంభసూత్రము: యజుశ్శాఖాధ్యాయనము.

21. విశ్వామిత్రన గోత్రము

(1) బదరీనారాయణంవారు (2) బ్రహ్మరౌతువారు (3) ద్రోణగిరివారు (4) శివగిరివారు (5) నందికేశ్వరంవారు (6) సోమరౌతువారు (7) వజ్రకవచంవారు (8) మేఘశిఖరంవారు (9) వింధ్యగిరివారు (10) పరమోహనివారు (11) శృంగేరివారు (12) నందిగ్రామంవారు (14) నాగగిరివారు (15) ఉదయగిరివారు (16) అరుణాచలంవారు ఈ పదునైదు ఇండ్లవారిది విశ్వామిత్రన గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరము వైశ్వామిత్ర, మైత్రయ, యవ్వనాశ్వ, గోత్ర, అత్రయ, పంచార్యము, ప్రవరాన్వితము. విశ్వామిత్రన గోత్రము: అపస్తంభసూత్రము: యజుశ్శాఖాధ్యాయనము.

22. సనందనన గోత్రము

(1) కోకిలాక్షింవారు (2) కోదండంవారు (3) చక్రతిర్థవారు (4) కుంభ
కోణంవారు (5) మానుపల్లెవారు (6) కంభంవారు (7) దామంచర్లవారు
(8) పగజాలవారు (9) భద్రాచలంవారు (10) అస్తగిరివారు (11) పద్మాల
వారు (12) హరిద్వారంవారు (13) మంతలేశ్వరంవారు (14) శ్రీరసాగరం
వారు (15) దామోదరంవారు (16) చెరుకూరువారు (17) కాళహస్తివారు
(18) కంచెర్లవారు (19) కనకంవారు (20) శ్రీకాగ్నింవారు (21) విశ్వ
నాథపురంవారు (22) పలుకూరివారు (23) బ్రహ్మాదండివారు (24) దండు
వారు (25) శ్రీకరంవారు (26) చిత్రాంగికోటివారు (27) భారద్వాజంవారు
(28) చింతావారు (29) హోమగిరివారు (30) మలయాచలంవారు
(31) రాజమహేంద్రంవారు (32) రామవనాసు. ఈ ముప్పదిరెండిండ్లవారిది
సనందనన గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరః సనక, సనందన, సనత్కుమార,
మౌద్గల్య, మాండవ్య, పంచార్జ్యేయ ప్రవరాన్వితః సనందనన గోత్రః, అప
స్తంభసూత్రః యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః॥

23. రోమశన గోత్రము

(1) మార్యకాంతంవారు (2) కామకోటివారు (3) కంజాక్షింవారు
(4) రజితగిరివారు (5) దుర్గంవారు (6) బళ్ళారివారు (7) అంబులేశ్వరం
వారు (8) మాణికద్రంవారు (9) చంద్రకాంతంవారు (10) బగన్పాథంవారు
(11) చింతామణివారు. ఈ పదునాలుగు ఇండ్లవారిది రోమశనగోత్రము.
ఇందుకు ప్రవరః రోమశ, ధౌమ్య, కుశ, శానక, శాండిల్య, పంచార్జ్యేయ
ప్రవరాన్విత రోమశనగోత్రః అపస్తంభసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః॥

24. అగస్త్యన గోత్రము

(1) చండకాసనంవారు (2) చంద్రమౌళివారు. ఈ రెండిండ్లవారిది
అగస్త్యన గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరః అగస్త్య, అంబరీష, హరిత,
త్రయార్జ్యేయ ప్రవరాన్వితః అగస్త్యనగోత్రః అపస్తంభసూత్రః యజుశ్శాఖా
ధ్యాయనమః॥

25. ధౌమ్యన గోత్రము

(1) పాకూరివారు (2) శ్రీరంగంవారు (3) కంతపీఠంవారు. ఈ
మూడిండ్లవారిది ధౌమ్యన గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరః ధౌమ్య, భర్గవ,

త్వవన, త్రయార్ద్రయ ప్రవరాన్వితః తామృత గోత్రః అపస్తంభసూత్రః
యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః॥

26. మౌనలస గోత్రము

(1) నిత్యానందంబారు (2) ప్రవాచనశిష్టరంబారు (3) తులజాపురం
బారు (4) కామగిరిపితంబారు. ఈ మూడిండ్లవారిది మౌనలసగోత్రము.
ఇందుకు ప్రవరః మౌదల్య, వాలఖిల్య, వాశిష్ఠ, త్రయార్ద్రయ ప్రవ
రాన్వితః మౌనలస గోత్రః అపస్తంభసూత్రః యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః॥

27. నారదమునిస గోత్రము

(1) ప్రసన్నంబారు (2) అంజనంబారు (3) కామరూపంబారు. ఈ
మూడిండ్లవారిది నారదమునిస గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరః నారద, శుక,
వ్యాస, త్రయార్ద్రయ ప్రవరాన్విత నారదమునిస గోత్రః అపస్తంభసూత్రః,
యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః॥

28. కపిలస గోత్రము

(1) వేదగిరివారు (2) చిమగుర్తివారు. ఈ రెండిండ్లవారిది కపిలస
గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరః కోశిక, కపిల, దత్తాత్రేయ, త్రయార్ద్రయ
ప్రవరాన్వితః కపిలసగోత్రః అపస్తంభసూత్రః యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః॥

29. వ్యాసమునిస గోత్రము

(1) రామేశ్వరంబారు (2) లంజకోటవారు (3) కాయకంబారు. ఈ
మూడిండ్లవారిది వ్యాసమునిస గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరః వ్యాస,
దుర్వాస, అంబరీష, సాంజ్ఞాయని, వనందన, సంవార్ద్రయ, ప్రవరాన్విత
వ్యాసమునిస గోత్రః అపస్తంభసూత్రః యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః॥

30. వైశంపాయన గోత్రము.

(1) మిమమదుగువారు (2) చక్రంబారు (3) పత్యపురంబారు
(4) దాగలకొండవారు (5) భర్మపురంబారు. ఈ ఐడిండ్ల వారిది వైశంపాశ
యనస గోత్రము. ఇందుకు ప్రవరః వైముని, భౌమ్య, జమదగ్ని
త్రయార్ద్రయ ప్రవరాన్వితః వైశంపాయన గోత్రః అపస్తంభసూత్రః
యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః॥

31 చ్యవనవ గోత్రము

(1) సత్యంబారు (2) అభ్యక్షంబారు (3) మర్కంబారు (4) చిదంబరంబారు (5) పుష్పగిరింబారు (6) పురాణంబారు. ఈ అరిండ్లవారిది చ్యవనవ గోత్రము. యిందుకు ప్రవరః చ్యవన, యవ్వవాశ్వ, కాకుస్త, త్రయాశ్వియ ప్రపరాస్విత చ్యవనవ గోత్రః అపస్తంభసూత్రః యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః.

32 దత్తాత్రేయవ గోత్రము

(1) శరభేశ్వరంబారు (2) సుభద్రంబారు (3) గంధకంబారు (4) శళ్ళాణంబారు (5) తోరణంబారు (6) కేవలేశ్వరంబారు (7) బాద్రీనారు (8) మైత్రుంబారు (9) టంగుటూరుంబారు (10) సుకుమారంబారు (11) బొబ్బిలింబారు (12) భువనగిరింబారు (13) పుండరీకంబారు (14) రథరాతుంబారు (15) రత్నంబారు (16) దీపనంబారు (17) హేమాక్షింబారు (18) నిదీదర్శనంబారు (19) దూర్ధబింబారు (20) కౌత్సపత్నంబారు (21) ధనకోటింబారు (22) వాకాటింబారు (23) అల్లూరింబారు (24) నంగంబారు (25) సాగరంబారు (26) నగరంబారు (27) మాచవరంబారు (28) ధర్మంబారు (29) దాగంటింబారు (30) మాగంటింబారు (31) ముక్కంటింబారు (32) శటశమిదుగుంబారు (33) పంజరంబారు (34) తిరోదానంబారు (35) గొల్లింబారు (36) చామరంబారు (37) రాజంబారు (38) పసుమిరింబారు (39) సందంబారు (40) వాగంపల్లెంబారు (41) వజ్రాంగికోటింబారు (42) వారుణిణింబారు (43) గగనంబారు (44) జ్ఞానమూర్తింబారు (45) హేమగిరింబారు (46) మినకేతనంబారు (47) అయోధ్యాపురంబారు (48) ఇంద్రాక్షింబారు (49) అనందంబారు. ఈ యాదిరిండ్లవారిది దత్తాత్రేయవ గోత్రము. యిందుకు ప్రవరః దూర్వాస, భార్గవ, జమదగ్ని మైత్రేయ, భరద్వాజ, కుత్స, బరద్వాజ, సప్తర్షియ ప్రపరాస్విత దత్తాత్రేయవ గోత్రః అపస్తంభసూత్రః యజుశ్శాఖాధ్యాయనమః.